opusdei.org

El Salto, en un barri marginal de Santiago de Xile

El Salto va iniciar la seva activitat al barri de la Recoleta amb un dispensari mèdic i un centre de suport a mares. En l'actualitat, tres sòlids edificis han reemplaçat la modesta construcció dels començaments. Les noves instal·lacions permeten oferir atenció mèdica i diversos cursos de formació professional: tallers de cuina, tapisseria, artesania, decoració i jardineria.

24/01/2005

La Recoleta, situat als peus del turó San Cristóbal, és un barri de Santiago de Xile que compta amb uns 140.000 habitants, dels quals el 80% viuen en condicions de pobresa. Els residents són treballadors de classe social mitjana-baixa, la majoria petits comerciants, artesans, peons de la construcció, proveïdors en els diversos mercats de la ciutat, etc., amb un salari mitjà de 250 dòlars al mes per família, gairebé sempre obtingut pel treball de dues persones. Es tracta d'una població caracteritzada també per unes ingents necessitats de salut i una alta incidència d'alcoholisme.

“Amb El Salto”, assenyala Juanita Arteaga, assistent social i directora del projecte, “els habitants de Recoleta i d'altres ajuntaments de

Santiago de Xile tenen accés a una extensa oferta sanitària: medicina general, amb consultes d'infermeria i psicologia, a més d'un programa de rehabilitació d'alcoholisme i drogoaddicció. Al costat de la salut, volem donar capacitació laboral a través de tallers, cursos i classes d'ensenyament bàsic per a adults. A partir de 2003, a tots aquests serveis s'ha afegit el de l'atenció dental. En total, es calcula que han estat gairebé 14.000 persones les quals han acudit a El Salto".

Serveis mèdics

Entre les noves instal·lacions, destaca el policlínic, que atén de dilluns a divendres consultes de pediatria, ginecologia i reumatologia. Es cobra un preu mòdic, pel qual els pacients tenen accés a exàmens mèdics, medicaments i, si cal, radiografies i escàners. "La farmaciola de medicaments", assenyala Arteaga,

“és una habitació clau en el policlínic. Gràcies a les donacions que rebem d'alguns laboratoris i de metges amics, puc dir que estem molt ben assortits”.

El 2003 va augmentar la demanda d'alguns serveis, com el de pediatria, que va registrar al final de l'any un total de 13.833 pacients registrats. A més, El Salto va adquirir, amb destinació a les seves dues consultes d'atenció dental, uns aparells de raigs per a diagnòstics complexos. Aproximadament 6.700 persones han estat ateses en el Policlínic i 3.200 s'han beneficiat del servei d'odontologia, que inclou, per als nens, la possibilitat de seguir un tractament d'ortodòncia. “En el futur volem agregar a la llista de serveis mèdics una consulta d’oftalmologia”, diu Juanita Arteaga.

Alcoholisme i atenció mental

El Salto també dedica importants esforços a un programa de rehabilitació de persones alcohòliques i drogoaddictes. El 2003 es va arribar a tractar 154 persones en aquestes circumstàncies. En aquest projecte cada pacient és atès per tres professionals: un psiquiatra, una infermera i una assistent social. Gràcies a aquesta ajuda, un bon nombre de persones duen ja dotze anys d'abstinència. Un senyor de 72 anys, que encara treballa com carregador en un mercat de Xile, és antic pacient d'aquest programa. Relata així la seva experiència: “Duc gairebé 15 anys sense beure alcohol, ni tan sols una cervesa. La meva història va començar als 15 anys. Anàvem a jugar a futbol i per a refrescar-nos preníem una beguda amb “vinito”. Així va sorgir en mi el gust per beure, cada vegada més, i vaig arribar a emmalaltir tant que vaig pensar que m'anava a morir. Llavors la meva dona i la meva nora

em van portar a El Salto, on un doctor em va tractar i em va ajudar a posar remei al meu problema. Dono gràcies a Déu per aquesta sort”.

Per altra banda, gràcies a un acord amb la Universitat dels Andes, des de juliol de 2003 El Salto ofereix serveis en el camp de la salut mental. Professors i estudiants de Psicologia d'aquesta universitat han establert un “camp clínic permanent” en el qual un psiquiatra, tres psicòlegs i nou alumnes de l'últim any de la carrera ofereixen assistència mèdica en matèria de salut mental a nens i adults. Alguns d'ells són pacients crònics de patologies serioses l'atenció de les quals requereix tractaments costosos que no estan en condicions de pagar. És el cas, per exemple, d'una senyora que angoixada pel comportament de la seva filla i per la falta de recursos per a afrontar la seva atenció psiquiàtrica, va decidir dur-la a El

Salto. El diagnòstic dels metges va ser que patia una fòbia social: no podia expressar-se i el contacte amb la gent li produïa palpitacions i fatiga. Després d'un any de tractament ha estat donada d'alta.

Isabel Margarita Diez, directora d'estudis de l'Escola de Psicologia de la Universitat dels Andes, diu que ha constatat en El Salto una característica fonamental per a l'èxit de la medicina: l'actitud oberta dels pacients davant el tractament. “Penso que el secret està en l'ambient familiar que troben en el policlínic, un ambient positiu que els ajuda a comprendre el seu problema i a voler superar-lo”. De la mateixa opinió són Francisca, María Paz i Cristina, alumnes de sisè any, que han participat en la planificació d'un taller per a la prevenció de drogues i alcoholisme.

Indústries domèstiques

El Salto alberga també una sèrie de tallers laborals on s'ofereix capacitació a dones. D'aquesta manera s'ha fomentat la creació de petites indústries domèstiques que suposen una ajuda econòmica important per a la família. Els cursos desenvolupats –de pintura, cuina, moda, principalment- tenen diverses utilitats. A més de donar una cultura, són un temps d'entreteniment, i en molts casos compleixen amb una funció terapèutica. Per a l'any 2005 està prevista una oferta de dotze tallers: tapisseria, artesania, crochet, repujat en estany, cortinatge i decoració, hort, plantes medicinals, jardineria i quatre especialitats de cuina.

“Vaig ser una de les primeres alumnes d’El Salto, quan tot el centre es reduïa a una caseta de fusta, acollidora però humil”, recorda Luzmira Silva Candia. “Vaig assistir a diversos cursos, que ens van

permetre a mi i a moltes altres més amb el temps formar una petita indústria domèstica. Vaig rebre classes de policromia, pastisseria, teixit, cura del malalt, etc., i sento una gran satisfacció personal, perquè he après a fer moltes coses útils. Al costat dels tallers, assistíem a xerrades de formació cristiana en les quals apreníem a tractar Déu i a estimar l'Església".

Si desitja rebre més informació o col·laborar econòmicament amb El Salto pot dirigir-se a:

Juanita Arteaga

Adreça: Antonia Prado 0199 - Recoleta (Santiago de Xile)

Tel: 56-2-6215763

Fax: 56-2-6224636

11 de gener de 2005

pdf | document generat automàticament des de https://opusdei.org/ca-es/article/el-salto-en-un-barri-marginal-de-santiago-de-xile/ (16/02/2026)